

ÔN TẬP CUỐI KỲ PHƯƠNG PHÁP TÍNH

I. Số gần đúng và sai số:

Sai số tương đối: δ_a

Sai số tuyệt đối: $\Delta_a = \delta_a \cdot |a|$

Số chữ số đáng tin: $k \geq \log(2\Delta_a)$

Sai số **luôn luôn** làm tròn lên (bất kể quá bán hay không).

$$y = f(x_1, x_2, \dots, x_n)$$

$$\Delta_y = \sum_{i=1}^n \left| \frac{\partial f}{\partial x_i}(x_1, x_2, \dots, x_n) \right| \Delta x_i$$

II. Phương pháp trình phi tuyến:

1. Sai số tổng quát:

$$|f'(x)| \geq m > 0 \qquad |x^* - x| \leq \frac{|f(x^*)|}{m}$$

2. Phương pháp chia đôi:

$$|x^* - x| \leq \frac{|b - a|}{2^{n+1}} \qquad [a, b]$$

3. Phương pháp lặp đơn:

$[a, b]$ $g(x)$

$|g'(x)| \leq q$; $0 \leq q < 1$: hệ số co ($+x$: lấy a, $-x$: lấy b)

- Sai số:

$$|x_n - \bar{x}| \leq \frac{q^n}{1 - q} |x_1 - x_0| \text{ (công thức tiên nghiệm)}$$

$\Rightarrow$ xác định số lần lặp n

$$|x_n - \bar{x}| \leq \frac{q}{1 - q} |x_n - x_{n-1}| \text{ (công thức hậu nghiệm)}$$

- Tính sai số và nghiệm:

$$A = (q) \qquad B = (x_0)$$

$$C = g(B) : \frac{A}{1 - A} (C - B) : B = C$$

- Tính nghiệm:

$$(x_0) = \qquad g(\text{Ans}) =$$

- Tính số lần lặp:

$$n \geq \frac{\log[(1 - q) \cdot \Delta_n / (x_1 - x_0)]}{\log q}$$

4. Phương pháp Newton:

- Điều kiện: $f'(x) \neq 0$ trên $[a, b]$

$$f(x) f''(x) > 0$$

$$f'(x) f''(x) < 0 \Rightarrow x_0 = a$$

$$f'(x) f''(x) > 0 \Rightarrow x_0 = b$$

- Tổng quát:

$$x_n = x_{n-1} - \frac{f(x_{n-1})}{f'(x_{n-1})}$$

$$|f'(x)| \geq m > 0$$

- Tính nghiệm:

$$(x_0) = Ans - \frac{f(Ans)}{f'(Ans)} =$$

- Tính sai số và nghiệm:

$$A = (x_0)$$

$$B = A - \frac{f(A)}{f'(A)} : \frac{f(B)}{m} : A = B$$

III. Phương pháp Jacobi và phương pháp Gauss:

1. Phương pháp Jacobi:

- Khi $n = 3$:

$$A = (x_1^0) \quad B = (x_2^0) \quad C = (x_3^0)$$

$$D = \frac{1}{a_{11}} (b_1 - a_{12} B - a_{13} C) :$$

$$E = \frac{1}{a_{22}} (b_2 - a_{21} A - a_{23} C) :$$

$$F = \frac{1}{a_{33}} (b_3 - a_{31} A - a_{32} B) :$$

$$A = D : B = E : C = F$$

- Sai số:

$$\|x^{(m)} - x\| \leq \frac{\|T\|}{1 - \|T\|} \|x^{(m)} - x^{(m-1)}\|$$

$$\|x^{(m)} - x\| \leq \frac{\|T\|^m}{1 - \|T\|} \|x^{(1)} - x^{(0)}\|$$

$$T = \begin{pmatrix} 0 & -\frac{a_{12}}{a_{11}} & -\frac{a_{13}}{a_{11}} \\ -\frac{a_{21}}{a_{22}} & 0 & -\frac{a_{23}}{a_{22}} \\ -\frac{a_{31}}{a_{33}} & -\frac{a_{32}}{a_{33}} & 0 \end{pmatrix}$$

2. Phương pháp Gauss – Serdel:

- Khi $n = 3$:

$$B = (x_2^0) \quad C = (x_3^0)$$

$$D = \frac{1}{a_{11}} (b_1 - a_{12} B - a_{13} C) :$$

$$E = \frac{1}{a_{22}} (b_2 - a_{21} D - a_{23} C) :$$

$$F = \frac{1}{a_{33}} (b_3 - a_{31} D - a_{32} E) :$$

$$B = E : C = F$$

- Sai số: $T = (D - L)^{-1} U$. Công thức sai số như trên.

$$D - L = \begin{pmatrix} a_{11} & 0 & 0 \\ a_{21} & a_{22} & 0 \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{pmatrix} \quad U = \begin{pmatrix} 0 & -a_{12} & -a_{13} \\ 0 & 0 & -a_{23} \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow (D - L)^{-1} \text{ (bấm máy)}$$

IV. Nhân tử LU:

$$u_{1j} = a_{1j} \quad l_{ii} = 1 \quad l_{21} = \frac{a_{21}}{a_{11}} \quad l_{32} = \frac{a_{32} - \frac{a_{31}a_{12}}{a_{11}}}{a_{22} - \frac{a_{21}a_{12}}{a_{11}}}$$

$$u_{22} = a_{22} - \frac{a_{21}a_{12}}{a_{11}} \quad u_{23} = a_{23} - \frac{a_{21}a_{13}}{a_{11}} \quad l_{31} = \frac{a_{31}}{a_{11}}$$

$$u_{33} = a_{33} - \frac{a_{31}a_{13}}{a_{11}} - \frac{\left(a_{32} - \frac{a_{31}a_{12}}{a_{11}}\right)\left(a_{23} - \frac{a_{21}a_{13}}{a_{11}}\right)}{a_{22} - \frac{a_{21}a_{12}}{a_{11}}}$$

$$u_{21} = u_{31} = u_{32} = 0$$

V. Phương pháp Choleski:

$$b_{11} = \sqrt{a_{11}} \quad b_{22} = \sqrt{a_{22} - \frac{a_{21}^2}{a_{11}}} \quad b_{21} = \frac{a_{21}}{\sqrt{a_{11}}} \quad b_{31} = \frac{a_{31}}{\sqrt{a_{11}}}$$

$$b_{32} = \frac{\left(a_{32} - \frac{a_{31}a_{21}}{a_{11}}\right)}{\sqrt{a_{22} - \frac{a_{21}^2}{a_{11}}}} \quad b_{33} = \sqrt{a_{33} - (b_{31}^2 + b_{32}^2)} \quad b_{12} = b_{13} = b_{23} = 0$$

VI. Chuẩn vector và chuẩn ma trận:

$\|A\|_1$: max tổng cột

$\|A\|_\infty$: max tổng dòng.

$k(A) = \|A\| \|A^{-1}\|$: số điều kiện

k càng gần 1: càng ổn định

k càng xa 1: càng không ổn định.

VII. Đa thức nội suy Lagrange, Newton, Spline:

1. Đa thức nội suy Lagrange:

- Bài toán: cần tìm 1 đa thức $L_n(x)$ có bậc $\leq n$ thỏa $n = \text{số điểm} - 1$

- Lập bảng:

x	x_0	x_1	...	x_n	$D_k = \text{tích theo hàng}$
x_0	$(x - x_0)$	$(x_0 - x_1)$	...	$(x_0 - x_n)$	D_0
x_1	$(x_1 - x_0)$	$(x - x_1)$	...	$(x_1 - x_n)$	D_1
...	...	...	...	...	...
x_n	$(x_n - x_0)$	$(x_n - x_1)$	...	$(x - x_n)$	D_n
					$w(x)$

$$w(x) = \prod_{k=0}^n (x - x_k)$$

$$L_n(x) = w(x) \sum_{k=0}^n \frac{y_k}{D_k}$$

- Sai số:

$$M_{n+1} = |\max[f^{(n+1)}(x)]| ; \quad x \in [x_0, x_n]$$

$$|f(x) - L_n(x)| \leq \frac{M_{n+1}}{(n+1)!} |w(x)|$$

2. Đa thức nội suy Newton:

- Tổng quát: trường hợp các điểm nút cách đều với bước h:

$$\Delta y_k = y_{k+1} - y_k$$

$$\Delta^p y_k = \Delta^{p-1} y_{k+1} - \Delta^{p-1} y_k$$

$$N^{(1)}_n(x) = y_0 + \frac{\Delta y_0}{1!} q + \frac{\Delta^2 y_0}{2!} q(q-1) + \dots + \frac{\Delta^n y_0}{n!} q(q-1)\dots(q-n+1) ;$$

$$q = \frac{x - x_0}{h} \quad (\text{công thức Newton tiến})$$

$$N^{(2)}_n(x) = y_n + \frac{\Delta y_{n-1}}{1!} p + \frac{\Delta^2 y_{n-2}}{2!} p(p+1) + \dots + \frac{\Delta^n y_0}{n!} p(p+1)\dots(p+n-1) ;$$

$$p = \frac{x - x_n}{h} \quad (\text{công thức Newton lùi})$$

- Cách làm: lập bảng => N

x_k	y_k	Δ	Δ^2
x_0	y_0	$\Delta_0 = y_1 - y_0$	$\Delta^2_0 = \Delta_1 - \Delta_0$
x_1	y_1	$\Delta_1 = y_2 - y_1$	...
...	...	...	...

- Chú ý: với cùng 1 bảng số: $L_n(x) = N^{(1)}_n(x) = N^{(2)}_n(x)$. Tuy nhiên, nếu bảng số có tăng thêm hay giảm bớt biến, ta chỉ cần thêm hoặc bớt số hạng cuối trong $N_n(x)$ thay vì làm lại từ đầu đối với $L_n(x)$.

3. Spline bậc 3 tự nhiên:

- Trường hợp 3 số: $a_0 = y_0$ $a_1 = y_1$

$$c_0 = c_2 = 0 \quad c_1 = \frac{\frac{3(y_2 - y_1)}{x_2 - x_1} - \frac{3(y_1 - y_0)}{x_1 - x_0}}{2(x_2 - x_0)}$$

$$b_0 = \frac{y_1 - y_0}{x_1 - x_0} - \frac{c_1(x_1 - x_0)}{3} \quad b_1 = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} - \frac{2c_1(x_2 - x_1)}{3}$$

$$d_0 = \frac{c_1}{3(x_1 - x_0)} \quad d_1 = \frac{-c_1}{3(x_2 - x_1)}$$

$$g_0(x) = a_0 + b_0(x - x_0) + c_0(x - x_0)^2 + d_0(x - x_0)^3 \quad x \in [x_0, x_1]$$

$$g_1(x) = a_1 + b_1(x - x_1) + c_1(x - x_1)^2 + d_1(x - x_1)^3 \quad x \in [x_1, x_2]$$

VIII. Phương pháp bình phương bé nhất:

1. Tổng quát: cần tìm hàm $F(x)$ “xấp xỉ tốt nhất bảng số đã cho”

$$\Rightarrow g(f) = \sum_{k=1}^n (F(x_k) - y_k)^2 \rightarrow \min$$

Điểm dừng:

$$\begin{cases} \frac{\partial g}{\partial A} = \dots\dots\dots \\ \frac{\partial g}{\partial B} = \dots\dots\dots \\ \frac{\partial g}{\partial C} = \dots\dots\dots \end{cases}$$

$\Rightarrow$ chuyển về $\Rightarrow$ giải hệ phương trình 3 ẩn (A, B, C)

Cách bấm máy:

Ví dụ: ta cần tính các giá trị: $\sum_{k=1}^n x_k^4 \quad \sum_{k=1}^n x_k^2 \sin y_k \quad \sum_{k=1}^n x_k^2 y_k \quad \sum_{k=1}^n \sin^2 x_k \quad \sum_{k=1}^n y_k \sin x_k$

A=A+X⁴:B=B+X²sinY:C=C+X²Y:D=D+(sinX)²:E=E+YsinX

CALC

- Lần đầu nhập A, B, C, D, E là 0 để khởi tạo giá trị.
- Khi thấy X? và Y? thì sẽ nhập x_k và y_k tương ứng.
- Lần 2 bỏ qua khi được hỏi A? B? C? D? E?

2. Cách sử dụng máy tính đối với 1 số hàm:

- Bước 1: chọn chế độ clear all
  - shift_9_3 đối với 570ES
  - shift_mode_3 đối với 570MS
- Bước 2:
  - chọn chế độ STAT : mode 3 đối với 570ES
  - chọn chế độ REG : mode_mode_2 đối với 570MS

- Bước 3: chọn dạng của $F(x)$

Dạng $F(x)$	Phím ấn	
	570ES	570MS
$F(x) = A+Bx$	2	Lin
$F(x) = A+Cx^2 = A+B+Cx^2$	3	Quad
$F(x) = \ln(A+Bx)$	4	Log
$F(x) = Ae^{Bx}$	5	Exp
$F(x) = A.B^x$	6	không có
$F(x) = A.x^B$	7	Pwr
$F(x) = \frac{1}{A+Bx}$	8	Inv

- Bước 4: nhập bảng giá trị
  - nhập vào bảng như trong màn hình đối với 570ES
  - nhập x_k, y_k (dấu ,) M^+ cho đến khi hết bảng đối với 570MS
- Bước 5: tính giá trị A, B
  - shift_1_7_1 (tính A)/2 (tính B) đối với 570ES
  - shift_2_>>>_1 (tính A) / 2 (tính B) đối với 570MS

IX. Tính gần đúng đạo hàm:

1. Bảng 2 điểm:

- Sai phân tiến (x_0, x_0+h)

$$f'(x) = \frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h}$$

- Sai phân lùi (x_0-h, x_0)

$$f'(x) = \frac{f(x_0) - f(x_0 - h)}{h}$$

- Sai số :

$$\Delta \leq \frac{M_2 h}{2}$$

$$M_2 = \max_{x \in [a, b]} |f''(x)|$$

2. Bảng 3 điểm:

- Đạo hàm cấp 1

- ✓ Sai phân tiến (x_0, x_0+h, x_0+2h)

$$f'(x) = \frac{-3f(x_0) + 4f(x_0 + h) - f(x_0 + 2h)}{2h}$$

- ✓ Sai phân hướng tâm (x_0-h, x_0, x_0+h)

$$f'(x) = \frac{f(x_0 + 2h) - f(x_0)}{2h}$$

- ✓ Sai phân lùi (x_0-2h, x_0-h, x_0)

$$f'(x) = \frac{f(x_0) - 4f(x_0 + h) + 3f(x_0 + 2h)}{2h}$$

- ✓ Sai số :

$$\Delta \leq \frac{M_3 h^2}{6}$$

$$M_3 = \max_{x \in [a, b]} |f'''(x)|$$

- Đạo hàm cấp 2

$$f''(x) = \frac{f(x_0 + h) - 2f(x_0) + f(x_0 - h)}{h^2}$$

Sai số:

$$\Delta \leq \frac{M_4 h^2}{12} \quad M_4 = \max_{x \in [a, b]} |f^{(4)}(x)|$$

X. Công thức hình thang (xấp xỉ tích phân):

- Bài toán: cần xấp xỉ tích phân $I = \int_a^b f(x) dx$

- Cách giải: chia đoạn $[a, b]$ thành n đoạn nhỏ bằng nhau với bước chia $h = \frac{b-a}{n}$. Ta có công thức sau:

$$I = \frac{h}{2} [y_0 + 2(y_1 + y_2 + \dots + y_{n-1}) + y_n]$$

- Sai số:

$$\Delta \leq (b-a) \frac{M_2 h^2}{12} \quad M_2 = \max_{x \in [a, b]} |f''(x)|$$

XI. Công thức Simpson (xấp xỉ tích phân):

- Bài toán: cần xấp xỉ tích phân $I = \int_a^b f(x) dx$

- Cách giải: chia đoạn $[a, b]$ thành $n = 2m$ đoạn nhỏ bằng nhau với bước chia $h = \frac{b-a}{2m}$. Ta có công thức sau:

$$I = \frac{h}{3} [y_0 + 4(y_1 + y_3 + \dots + y_{2m-1}) + 2(y_2 + y_4 + \dots + y_{2m-2}) + y_{2m}]$$

- Sai số:

$$\Delta \leq (b-a) \frac{M_4 h^4}{180} \quad M_4 = \max_{x \in [a, b]} |f^{(4)}(x)|$$

XII. Công thức Euler với hệ phương trình vi phân xấp xỉ:

1. Bài toán: tìm y_k và sai số.

$$\begin{cases} y' = f(x, y) \\ y(x_0) = y_0 \end{cases} \quad \forall x \in [a, b]$$

2. Công thức Euler:

$$y_{k+1} = y_k + hf(x_k, y_k) \quad h = \frac{b-a}{n}$$

Có nghiệm chính xác là $y(x_k)$.

Khi đó sai số : $|y(x_k) - y_k|$

Bấm máy:

$$A = (x_0) \quad B = (y_0)$$

$$y(x_k \rightarrow A) - B : B = B + h y'(A, B) : A = A + h$$

3. Công thức Euler cải tiến:

$$y_{k+1} = y_k + \frac{1}{2}(k_1 + k_2) \quad h = \frac{b-a}{n}$$

$$k_1 = hf(x_k, y_k) \quad k_2 = hf(x_k + h, y_k + k_1)$$

Có nghiệm chính xác là $y(x_k)$.

Khi đó sai số : $|y(x_k) - y_k|$

Bấm máy nghiệm và sai số:

$$A = (x_0) \quad B = (y_0)$$

$$y(x_k \rightarrow A) - B : C = h y'(A, B) : D = h y'(A+h, B+C) : B = B + \frac{1}{2}(C+D) : A = A + h$$

Trường hợp:
$$\begin{cases} x''(t) = f(t)x'(t) + g(t)x(t) + h(t) \\ x(t_0) = x_0 \quad x'(t_0) = x'_0 \end{cases} \quad \forall t \in [a, b]$$

Cách giải:
$$\begin{cases} x(t) = x(t_0) + hx'(t_0) \\ x'(t) = x'(t_0) + hx''(t_0) \end{cases}$$

XIII. Công thức Range – Kutta bậc 4 với phương trình vi phân cấp 1

Cách giải: Trường hợp xấp xỉ tại $x_1 = x_0 + h$ ($n = 1$)

$$\begin{cases} K_1 = hf(x_0, y_0) \\ K_2 = hf\left(x_0 + \frac{h}{2}, y_0 + \frac{K_1}{2}\right) \\ K_3 = hf\left(x_0 + \frac{h}{2}, y_0 + \frac{K_2}{2}\right) \\ K_4 = hf(x_0 + h, y_0 + K_3) \\ y(x_0 + h) = y_1 = y_0 + \frac{1}{6}(K_1 + 2K_2 + 2K_3 + K_4) \end{cases}$$

Cách bấm máy:

✓ Tính K1:
 $A = hf(X, Y)$ CALC   X? (nhập x_0)   =   Y? (nhập y_0)   =

✓ Tính K2:
 ► thay A bằng B   CALC   X? (nhập $x_0+h/2$)   =   Y? (nhập $y_0+A/2$)   =

✓ Tính K3:
 ► thay B bằng C   CALC   X? (nhập $x_0+h/2$)   =   Y? (nhập $y_0+B/2$)   =

✓ Tính K4:
 ► thay C bằng D   CALC   X? (nhập x_0+h)   =   Y? (nhập y_0+C)   =

✓ Tính y1:
 $y_0 + 1/6(A + 2B + 2C + D)$ =

XIV. Bài toán biên tuyến tính cấp 2:

1. Bài toán: tìm hàm $y = y(x)$:

$$\begin{cases} p(x)y''(x) + q(x)y'(x) + r(x)y(x) = f(x) \\ y(a) = \alpha; y(b) = \beta; a \leq x \leq b \end{cases}$$

2. Cách giải: chia $[a, b]$ thành n đoạn

- Đặt $y(x_0) = y(a) = \alpha = y_0$

$$y(x_n) = y(b) = \beta = y_n$$

$$p_k = p(x_k); q_k = q(x_k); r_k = r(x_k); f_k = f(x_k)$$

- Công thức:

$$\left(\frac{p_k}{h^2} - \frac{q_k}{2h} \right) y_{k-1} + \left(r_k - 2 \frac{p_k}{h^2} \right) y_k + \left(\frac{p_k}{h^2} + \frac{q_k}{2h} \right) y_{k+1} = f_k$$

Giải hệ phương trình tìm ra các giá trị $y_1, \dots, y_{n-1}$

XV. Phương trình Elliptic:

1. Bài toán: tìm hàm $u = u(x, y)$ xác định trên miền D $\begin{cases} a \leq x \leq b \\ c \leq y \leq d \end{cases}$ thỏa:

$$\begin{cases} \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} = f(x, y) \quad \forall (x, y) \in D \\ u(a, y) = \varphi_1(y); u(b, y) = \varphi_2(y) \\ u(x, c) = \psi_1(x); u(x, d) = \psi_2(x) \end{cases}$$

2. Cách giải: chia đều đoạn $[a, b]$ thành n đoạn với $n = \frac{b-a}{\Delta_x}$

chia đều đoạn $[c, d]$ thành m đoạn với $m = \frac{d-c}{\Delta_y}$

- Đặt u_{ij} là giá trị xấp xỉ của hàm $u(x_i, y_j)$: $u_{ij} \approx u(x_i, y_j) \quad \forall i = \overline{0, n}; \forall j = \overline{0, m}$

- Công thức tổng quát:

$$\begin{cases} \frac{u_{i+1,j} - 2u_{i,j} + u_{i-1,j}}{h_x^2} + \frac{u_{i,j+1} - 2u_{i,j} + u_{i,j-1}}{h_y^2} = f_{ij} \\ i = \overline{1, n-1}; \quad j = \overline{1, m-1} \end{cases}$$

- Trường hợp $\Delta_x = \Delta_y = h$

$$\begin{cases} -4u_{i,j} + u_{i+1,j} + u_{i-1,j} + u_{i,j+1} + u_{i,j-1} = h^2 f_{ij} \\ i = \overline{1, n-1}; \quad j = \overline{1, m-1} \end{cases}$$

$\Rightarrow$ Giải hệ tính được giá trị của các u_{ij} .

XVI. Phương trình Parabolic:

1. Bài toán: cần xấp xỉ hàm $u = u(x, t)$; x là biến không gian; t là biến thời gian xác định trong miền $D = \{a \leq x \leq b, t > 0\}$ thỏa

$$\begin{cases} \frac{\partial u}{\partial t} - \lambda^2 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} = f(x, t) & \forall (x, t) \in D \\ u(a, t) = \phi_1(t); \quad u(b, t) = \phi_2(t) & \forall t \geq 0 \\ u(x, 0) = \psi(x) & \forall x \in [a, b] \end{cases}$$

2. Cách giải: chia đều $[a, b]$ thành n đoạn với $n = \frac{b-a}{\Delta_x}$

chọn bước thời gian $\Delta_t > 0$; $t_j = j \Delta_t$

đặt $u_{ij} = u(x_i, t_j)$; $f_{ij} = f(x_i, t_j)$; $\mu = \frac{\Delta_t \lambda^2}{\Delta_x^2}$

- Sơ đồ hiện:

$$\begin{cases} u_{i,j+1} = \mu u_{i-1,j} + (1-2\mu)u_{i,j} + \mu u_{i+1,j} + \Delta_t f_{ij} \\ j = 0, 1, 2, \dots; \quad i = 1, 2, \dots, n-1 \end{cases}$$

- Sơ đồ ẩn:

$$\begin{cases} -\mu u_{i-1,j} + (1+2\mu)u_{i,j} - \mu u_{i+1,j} = \Delta_t f_{ij} + u_{i,j-1} \\ j = 1, 2, \dots; \quad i = 1, 2, \dots, n-1 \end{cases}$$

$\Rightarrow$ Giải hệ tính được giá trị của các $u_{i,j}$

XVII. Các đạo hàm cấp cao (phụ lục):

$$f^{(n)}(\ln(ax+b)) = \frac{(-1)^{(n-1)}(n-1)!a^n}{(ax+b)^n}$$

$$f^{(n)}\left(\frac{1}{ax+b}\right) = \frac{(-1)^n a^n n!}{(ax+b)^{n+1}}$$

$$f^{(n)}(\sin ax) = a^n \sin\left(ax + n\frac{\pi}{2}\right)$$

$$f^{(n)}\left(\sqrt[k]{ax+b}\right) = \frac{1}{k} \left(\frac{1}{k} - 1\right) \left(\frac{1}{k} - 2\right) \dots \left(\frac{1}{k} - n + 1\right) a^k (ax+b)^{\left(\frac{1}{k} - n\right)}$$